

BELEIDSDOMEIN**ONDERWIJS & VORMING**

Vlaamse overheid
 Koning Albert II-laan 15
 1210 BRUSSEL
www.onderwijs.vlaanderen.be

Aan de heer Ben WEYTS
 Viceminister-president van de Vlaamse Regering
 en Vlaams minister van Onderwijs, Sport,
 Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen Adviezen curriculumdossiers
vragen naar/e-mail Sarah Bonte sarah.bonte@ond.vlaanderen.be		telefoonnummer 0490 49 98 86	datum 29/09/2023

Advies AHOVOKS over de curriculumdossiers voor het secundair onderwijs ingediend op 30/08/2023

AHOVOKS ontving op 30 augustus 2023 de curriculumdossiers van volgende structuuronderdelen:

- 3^e graad, arbeidsmarktfinaliteit, Datacommunicatie- en netwerkinstallaties
- 3^e graad, dubbele finaliteit, Applicatie- en databeheer (domein Economie en Organisatie)
- 3^e graad, dubbele finaliteit, Applicatie- en databeheer (domein STEM)
- 3^e graad, dubbele finaliteit, Industriële ICT
- 3^e graad, doorstroomfinaliteit, Bedrijfsondersteunende informatiewetenschappen

Curriculumdossiers werden door de decreetgever via het kaderdecreet onderwijsdoelen¹ geïntroduceerd om een gemeenschappelijk netoverschrijdend curriculum te creëren dat een meerwaarde zou bieden voor leerlingen in het kader van schoolveranderingen en in het kader van externe kwaliteitscontrole. Curriculumdossiers vormen vanaf 1 september 2023 de basis vormen voor doorlichting door onderwijsinspectie.

¹ Memorie bij het decreet van 26 januari 2018 houdende wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs, wat de onderwijsdoelen betreft.

AHOVOKS stelt vast dat de curriculumdossiers die voorliggen niet (volledig) zijn ingevuld conform de bepalingen in de regelgeving. In de individuele adviezen per curriculumdossier worden deze vaststellingen concreet gemaakt. Een globaal overzicht van de vaststellingen is opgenomen in bijlage 1 bij deze nota.

AHOVOKS geeft aan de Vlaamse Regering volgende overwegingen mee bij het nemen van een beslissing i.v.m. de curriculumdossiers:

1. Geen concrete doelen > gebrek aan duidelijk kader voor leerkrachten

In geen enkel curriculumdossier zijn de (vervangende) eindtermen en specifieke eindtermen expliciet opgenomen. Er is enkel een link voorzien naar de pagina 'secundair onderwijs - 3de graad' van de website onderwijsdoelen. De vervangende eindtermen en specifieke eindtermen indien van toepassing, zijn evenwel niet opgenomen op de website onderwijsdoelen. De doelen die leiden naar de beroepskwalificatie zijn generalistisch vormgegeven en dekken niet de volledige breedte van de betreffende beroepskwalificatie(s) af. Hierdoor blijven de curriculumdossiers onvoldoende houvast bieden voor leraren, scholen, werkplekken, leermiddelenmakers, toetsontwikkelaars ... om gelijkwaardige evaluaties op te zetten, uitwisselbaarheid met andere aanbieders te verzekeren en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te garanderen. Het curriculumdossier moet het kader vormen voor een gegarandeerd minimumcurriculum, dat onafhankelijk waar dit gevolgd wordt de garantie biedt aan lerenden die competenties te kunnen verwerven die hen in staat stellen zich persoonlijk te ontwikkelen, maatschappelijk te participeren en met succes deel te nemen aan hoger onderwijs en/of de arbeidsmarkt.

2. Advisering curriculumdossiers > op basis van alle vormvereisten en criteria uit de regelgeving

Er werden akkoorden van sectoren toegevoegd aan de heringediende curriculumdossiers. De sectoren hebben de taak opgenomen die hen toekomt, namelijk vanuit hun expertise een uitspraak doen over de afwijkingen op de beroepskwalificatie(s). Het akkoord van de sectoren is één van de zes criteria die aan de grondslag liggen van de advisering door de adviserende diensten. AHOVOKS heeft de akkoorden van de sectoren in rekening gebracht, samen met de vaststellingen voor de andere vijf criteria. Deze criteria zijn verbonden met de algemene doelstelling die de decreetgever voor ogen had bij het inschrijven van het curriculumdossier in de codex secundair onderwijs, namelijk het creëren van een gemeenschappelijk netoverschrijdend curriculum dat een meerwaarde biedt voor leerlingen in het kader van schoolveranderingen en in het kader van externe kwaliteitscontrole. Voldoende concrete curriculumdossiers zijn een belangrijk instrument om gelijkwaardigheid in uitgereikte studiebewijzen te garanderen. Op basis van de vaststellingen van AHOVOKS, hoofdzakelijk gebaseerd op criterium 2 en 5, voldoen de curriculumdossiers niet om deze doelstelling te garanderen.

In bijlage 1 bij deze nota wordt er verder ingegaan op technische aspecten van de advisering.

Peter Parmentier
Administrateur-generaal
Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs
Kwalificatie & Studietoelagen

BIJLAGE 1 BIJ HET ADVIES VAN AHOVOKS OVER DE CURRICULUMDOSSIERS: VASTSTELLINGEN

In deze bijlage geeft AHOVOKS een overzicht van de belangrijkste bevindingen rekening houdend met de regelgeving, de doelstelling en de voorwaarden waaraan een curriculumdossier moet voldoen.

In de individuele adviezen wordt een overzicht gegeven van vaststellingen die van toepassing zijn op het betreffende curriculumdossier. In de individuele adviezen concretiseert AHOVOKS wat conform de regelgeving ontbreekt m.b.t. de algemene vormvereisten en de bijkomende vereisten duale structuuronderdelen. Daarenboven verduidelijkt AHOVOKS met exemplarische voorbeelden haar vaststellingen met betrekking tot de beroepsgerichte doelen die leiden tot één of meerdere beroepskwalificaties. We benadrukken dat de voorbeelden bedoeld zijn om algemene bevindingen van AHOVOKS concreet te maken en dat ze niet als een exhaustieve lijst mogen gehanteerd worden. Evengoed hadden andere voorbeelden opgenomen kunnen worden.

De nota is opgebouwd als volgt. Eerst wordt het regelgevend kader geschetst. De doelstelling van een curriculumdossier wordt omschreven alsook de wettelijke basis voor de advisering ervan. Ten tweede gaat de nota in op algemene bezorgdheden van AHOVOKS bij de gehanteerde systematiek in de curriculumdossiers in relatie tot de beoogde doelstelling van de curriculumdossiers en de doelstellingen van het beleid rond levenslang leren. Ten derde worden vaststellingen m.b.t. algemene (vorm)vereisten opgelijst die van toepassing zijn op alle of een groot aandeel van de ingediende curriculumdossiers. Een vierde onderdeel gaat dieper in op specifieke bezorgdheden van AHOVOKS bij de (formulering van de) beroepsgerichte doelen die leiden tot één of meerdere beroepskwalificaties en de duale leerweg.

1. Regelgevend Kader

1. Doelstelling curriculumdossier

De Codex Secundair Onderwijs, artikel 147/1, en het besluit van de Vlaamse Regering betreffende curriculumdossiers en leerplannen in onderwijs, artikel 2, schrijven voor dat een curriculumdossier **netoverschrijdend** wordt opgemaakt en **alle doelen** van een **structuuronderdeel samenbrengt**. Het beschrijft die doelen op een **samenhangende wijze** en vanuit **onderwijskundig perspectief**.

Curriculumdossiers werden via het kaderdecreet onderwijsdoelen¹ geïntroduceerd om een **gemeenschappelijk netoverschrijdend curriculum** te creëren dat een meerwaarde zou bieden voor leerlingen in het kader van schoolveranderingen en in het kader van externe kwaliteitscontrole. Curriculumdossiers vormen vanaf 1/9/2023 de **basis voor doorlichting door onderwijsinspectie**.

Om als gemeenschappelijk curriculum een hanteerbaar instrument met meerwaarde te zijn voor leraren, scholen, onderwijsinspectie, beleid, ... is het belangrijk dat curriculumdossiers aan bepaalde **voorwaarden** voldoen. Deze zijn vastgelegd in de rubrieken en criteria opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering betreffende curriculumdossiers en leerplannen in het onderwijs, artikel 5 en bijlage 1 en 2. Het

curriculumdossier moet alle informatie van een structuuronderdeel samenbrengen met respect voor de van toepassing zijnde regelgeving en waarbij de erin opgenomen doelen voldoende samenhangend, duidelijk en evalueerbaar zijn.

2. Wettelijke basis advisering curriculumdossiers

Artikel 147/1, §1 en §2 van de Codex Secundair Onderwijs en de rubrieken en criteria opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2018 betreffende curriculumdossiers en leerplannen in het onderwijs, **artikel 5 en bijlage 1 en 2** vormden voor AHOVOKS het kader voor de advisering van de ingediende curriculumdossiers. Om de adviesopdracht uit te voeren heeft AHOVOKS de verplichte rubrieken en criteria geoperationaliseerd. AHOVOKS heeft zich daarbij op volgende regelgeving gebaseerd:

- decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur;
- decreet van 14 december 2018 betreffende de onderwijsdoelen voor de eerste graad van het secundair onderwijs;
- decreet van 12 juli 2023 betreffende de onderwijsdoelen voor de tweede en de derde graad van het secundair onderwijs en diverse andere verwante maatregelen;
- besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 2010 houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs;
- besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2018 betreffende curriculumdossiers en leerplannen in het onderwijs;
- besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2023 houdende sommige maatregelen betreffende de modernisering van het secundair onderwijs;
- besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 over de organisatie van het secundair onderwijs, wat leerlingen betreft;
- besluiten van de Vlaamse Regering tot erkenning van de beroepskwalificaties.
- protocolakkoord van 20 augustus 2021 voor de cesuurdoelen voor de tweede graad van het secundair onderwijs met betrekking tot de specifieke eindtermen

In de adviezen die AHOVOKS opmaakte voor de individuele curriculumdossiers wordt, waar in de **rubrieken of criteria** wordt verwezen naar **'vigerende decreet- of regelgeving'** of naar **'(andere) doelen'**, steeds verduidelijkt wat AHOVOKS hieronder begrepen heeft voor de advisering van die rubriek of dat criterium. Voor de beoordeling van 'haalbaarheid' (criterium 5) en criterium 6 heeft AHOVOKS geen rekening gehouden met de doelen die leiden tot één of meerdere beroepskwalificaties omdat de haalbaarheid van deze doelen naar inhoud en tijd is beoordeeld bij de vastlegging van de samenstelling (één of meer beroepskwalificaties) van structuuronderdelen en onderwijskwalificaties in de matrix secundair onderwijs.

2. Algemene vaststellingen bij de systematiek van curriculumdossiers in relatie tot de doelstelling van curriculumdossiers en het beleid rond levenslang leren

In het eerder bezorgd begeleidend document bij de curriculumdossiers duiden de indieners de principes die ze gehanteerd hebben voor de opmaak van de curriculumdossiers. Algemeen staan 'herkenbaarheid en gelijkgerichtheid', 'duurzaamheid', 'overzichtelijkheid', 'minimumdoelen' en 'ruimte voor een eigen pedagogisch project' voorop. AHOVOKS heeft kennisgenomen van deze algemene principes die de indieners vooropstellen, maar is bij de advisering van de curriculumdossiers in eerste instantie uitgegaan van de decretale doelstelling van een curriculumdossier en de vigerende regelgeving.

Een curriculumdossier heeft als doelstelling een transparant en hanteerbaar instrument te zijn voor het onderwijsveld waarin alle informatie en doelen van een structuuronderdeel worden samengebracht op een samenhangende wijze en vanuit onderwijskundig perspectief. AHOVOKS merkt op dat de mogelijkheden die een curriculumdossier biedt om doelen onderwijskundig te (her)formuleren rekening houdend met de doelgroep en schoolcontext regelmatig resulteert in **generieke doelen** die tegemoet komen aan de uitgangspunten die de indieners gehanteerd hebben bij de opmaak van curriculumdossiers, maar die **onvoldoende in overeenstemming zijn met** de decretale doelstellingen van **duidelijkheid** en **evalueerbaarheid** noch met het **werk dat de voorbije jaren geïnvesteerd is om beroepskwalificaties op te maken die de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt kunnen versterken**. De regelgeving laat toe dat de inhoud van beroepskwalificaties wordt geherformuleerd in beroepsgerichte doelen, maar verduidelijkt dat deze beroepsgerichte doelen moeten leiden tot één of meerdere beroepskwalificaties. Herformuleringen in beroepsgerichte doelen mogen geen middel vormen om verwachtingen te generaliseren, vrijblijvender te maken of af te zwakken.

Naast de doelstelling omtrent de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt moeten de curriculumdossiers ook voldoende garanderen dat **overstappen tussen secundaire scholen** vergemakkelijkt worden (cf. de doelstelling bij de introductie van curriculumdossiers), maar ook dat wat de beroepsgerichte vorming betreft de **aansluiting en uitwisselbaarheid met andere onderwijs- en opleidingsaanbieders** (cf. de doelstelling levenslang leren) verzekerd blijft. In dat kader blijft een **gedeeld referentiekader** (secundair onderwijs, secundair volwassenenonderwijs, beroepskwalificerende trajecten, EVC-trajecten ...) met **minimaal gelijkwaardige verwachtingen** essentieel. Ook voor ondernemingen en leerwerkplekken is een uniform en eenduidig referentiekader belangrijk. Door de generieke formulering van de beroepsgerichte doelen zijn deze minimaal gelijkwaardige verwachtingen niet altijd gegarandeerd. Bovendien moet ook onderwijsinspectie zich bij een **doorlichting** baseren op de doelen van een curriculumdossier. Om gedegen externe kwaliteitsbewaking te kunnen garanderen zijn dan ook doelen nodig die voldoende duidelijkheid bieden over wat minimaal wordt verwacht.

Het curriculumdossier is het instrument dat alle informatie en doelen van een structuuronderdeel samenbrengt. Op verschillende plaatsen in het curriculumdossier blijven de indieners gebruik maken van **linken of verwijzingen**. AHOVOKS wijst hiernaar naar de individuele adviezen per curriculumdossier. Daarnaast werkt ook de **concordantietabel**, die verplicht opgenomen moet worden, met verwijzingen op basis van nummers van de competenties van de beroepskwalificatie(s) en van de sleutelcompetenties. Het is een gemiste kans dat de **gebruiker** door de verschillende linkjes en verwijzingen toch nog zelf **informatie van verschillende documenten moet samenbrengen**.

3. Vaststellingen op vlak van algemene (vorm)vereisten niet conform de regelgeving

De curriculumdossiers werden gezamenlijk ingediend namens alle onderwijsverstrekkers. Gezien het ook gaat om één structuuronderdeel dat ook dual kan ingericht worden, wordt er verwacht dat de indiening ook gesteund wordt door een afvaardiging van de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen. Syntnum was niet betrokken bij de indiening van dit dossier.

Onderstaand wordt een oplisting gegeven van algemene (vorm)vereisten m.b.t. de verplichte rubrieken en beoordelingscriterium 1, die niet conform de regelgeving werden opgenomen in de curriculumdossiers.

- Bij de samenstelling van de curriculumdossiers dubbele en arbeidsmarktfinaliteit wordt verwezen naar de algemene vorming, desgevallend de specifieke eindtermen en de doelen van het curriculumdossier die leiden naar de beroepskwalificatie(s). **De samenstelling zoals opgenomen in de regelgeving** betreft de algemene vorming, desgevallend de specifieke eindtermen en de beroepskwalificatie(s).
- Wat de **eindtermen en de specifieke eindtermen** betreft, is in alle curriculumdossiers een link opgenomen naar de pagina van de website 'www.onderwijsdoelen.be' met onderwijsdoelen 1ste, 2de of 3de graad, in plaats van een **oplijsting** van de van toepassing zijnde eindtermen en specifieke eindtermen.
- Wat de (specifieke) eindtermen betreft, ontbreekt voor die structuuronderdelen waarvoor **vervangende (specifieke) eindtermen** bestaan een **bijlage** bij het curriculumdossier waarin de vervangende (specifieke) eindtermen worden opgelijst. Er wordt voor de vervangende (specifieke) eindtermen verwezen naar de website onderwijsdoelen, hoewel de vervangende (specifieke) eindtermen er niet opgenomen zijn.

4. Vaststellingen op vlak van de doelen

1. Vaststellingen m.b.t. de beroepsgerichte doelen die leiden tot één of meerdere beroepskwalificaties

De regelgeving schrijft voor dat het curriculumdossier doelen bevat die leiden naar een of meerdere beroepskwalificaties. De doelen van de beroepskwalificatie mogen onderwijskundig hertaald worden. AHOVOKS is van oordeel dat de hertaling van de beroepsgerichte doelen in het curriculumdossier echter zodanig is uitgewerkt dat essentiële inhoud van beroepskwalificatie(s) niet altijd wordt gerespecteerd/gegarandeerd. In de doelen van de curriculumdossiers komen inhouden van de beroepskwalificatie onvoldoende aan bod of zijn inhouden van de beroepskwalificatie onvoldoende herkenbaar opgenomen. De wijze van formuleren van competenties in de curriculumdossiers biedt **onvoldoende afbakening en houvast om een éénduidige lezing ervan te garanderen**. Wat minimaal van de leerling wordt verwacht is hierdoor onvoldoende duidelijk wat maakt dat in de praktijk verschillende invullingen kunnen ontstaan rond dat minimum.

- Doorheen de curriculumdossiers van de dubbele finaliteit en de arbeidsmarktfinaliteit is ervoor gekozen **4 generieke doelen** op te nemen die in alle curriculumdossiers op eenzelfde manier werden geformuleerd. Het gaat om: 'werken in teamverband', 'kwaliteitsbewust handelen', 'economisch en duurzaam handelen' en 'veilig, ergonomisch en hygiënisch handelen'. Deze competenties krijgen in de beroepskwalificaties steeds een contextspecifieke invulling. De competenties worden geconcretiseerd in de competentie zelf en/of in de bijhorende kennis en vaardigheden. Deze doelen zijn binnen de beroepskwalificatie een essentieel/fundamenteel onderdeel binnen het geheel van de beroepsspecifieke doelen. Door een **generalisatie van deze competenties** in de curriculumdossiers is een **noodzakelijke beroepsspecifieke invulling niet meer zichtbaar** en kan deze bijgevolg **ook niet gegarandeerd worden**. Dit biedt bijkomend onvoldoende duidelijkheid voor de invulling van de werkplekcomponent binnen duaal leren.
- De kennis, vaardigheden en attitudes waarop beroepsgerichte doelen zijn gebaseerd, worden niet of onvoldoende geconcretiseerd om een eenduidige lezing van beroepsgerichte doelen mogelijk te maken. Hoewel wordt aangegeven dat enkel die kenniselementen worden opgenomen die noodzakelijk zijn en niet gevat worden door de formulering van de beroepsgerichte doelen, is het voor AHOVOKS **niet duidelijk welke concrete systematiek werd gehanteerd om de kenniselementen uit de beroepskwalificatie te integreren in de beroepsgerichte doelen, afzonderlijk op te nemen of te schrappen**. Door het vaak niet in rekening brengen van de noodzakelijke context van de beroepsgerichte doelen (o.a. het onvoldoende expliciteren van essentiële kennis, het zonder meer koppelen van beroepsgerichte doelen aan (specifieke eindtermen) oordeelt AHOVOKS dat **generalisaties van beroepsgerichte competenties in de curriculumdossiers leiden naar onduidelijkheid over de inhoud en reikwijdte van de betreffende beroepsgerichte doelen. Ook het niveau van de aan het structuuronderdeel gekoppelde beroepskwalificatie(s) wordt op deze manier soms onvoldoende gerespecteerd**.
- AHOVOKS heeft begrip voor het duurzaam formuleren van beroepsgerichte doelen, maar is van oordeel dat een **doorgedreven clustering van competenties uit de beroepskwalificatie in de curriculumdossiers ervoor zorgt dat de noodzakelijke contexten niet zichtbaar zijn en dat er geen garantie is dat deze essentiële inhoud en bod zullen komen**.

2. Vaststellingen m.b.t. de duale leerweg

- AHOVOKS merkt op dat er in de curriculumdossiers **een verschil bestaat in inhoud tussen de lineaire en modulaire organisatie van de duale leerweg**. De competenties van modulaire organisatie (rubriek 'Clustering van beroepsgerichte competenties') stemmen niet in elk curriculumdossier overeen met de competenties van de lineaire organisatie (rubriek 'Specifieke vorming (doelen die leiden tot een of meer erkende beroepskwalificaties)'). We zien o.a. dat in sommige curriculumdossiers competenties ontbreken in de modulaire organisatie t.o.v. de lineaire organisatie. Daarenboven wordt de opgenomen kennis van de lineaire organisatie in geen enkel curriculumdossier hernomen binnen de modulaire organisatie.

Advies over het curriculumdossier Datacommunicatie- en netwerkinstallaties (dual), 3e graad arbeidsmarktfinaliteit

1. Advies ontvankelijkheid curriculumdossier

AHOVOKS is van oordeel dat het ingediende curriculumdossier Datacommunicatie- en netwerkinstallaties (dual) ontvankelijk is omdat voldaan is aan volgende voorwaarden:

- Het curriculumdossier werd op uiterlijk 1 september 2023 ingediend conform het besluit van de Vlaamse Regering betreffende curriculumdossiers en leerplannen in het onderwijs (art.2).
- Het curriculumdossier werd gezamenlijk ingediend namens alle onderwijsverstrekkers. Gezien het gaat om een structuuronderdeel dat ook dual kan ingericht worden, wordt er verwacht dat de indiening ook gesteund wordt door een afvaardiging van de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen. Het is niet duidelijk of Syntrum was betrokken bij de indiening van dit dossier.

2. Advies curriculumdossier

AHOVOKS onderzocht of het curriculumdossier Datacommunicatie- en netwerkinstallaties (dual) beantwoordt aan artikel 147, §1 en 2 van de Codex Secundair Onderwijs, de criteria opgenomen in artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende curriculumdossiers en leerplannen en de rubrieken opgenomen in bijlage 2 bij het besluit.

AHOVOKS stelt vast dat niet alle rubrieken (volledig) ingevuld werden conform de bepalingen in de regelgeving.

3. Onderbouwing advies curriculumdossier

A. Toepassingsgebied

Het curriculumdossier Datacommunicatie- en netwerkinstallaties (dual) is afzonderlijk opgemaakt voor het structuuronderdeel Datacommunicatie- en netwerkinstallaties (dual), eerste en tweede leerjaar van de derde graad samen van het gewoon secundair onderwijs en buso OV4.

B. Vormvereisten

Vaststellingen ivm **algemene vormvereisten**:

- Conform de regelgeving moet de term 'se-n-se' vervangen worden door 7de leerjaren die gericht zijn op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK 4, 7de leerjaren die gericht zijn op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK 3 of 7de leerjaren die gericht zijn op het hoger onderwijs.

Vaststellingen ivm **bijkomende vereisten duale structuuronderdelen**:

- Gezien het gaat om een structuuronderdeel dat ook binnen duaal leren kan ingericht worden, dient ook een specifieke toelatingsvoorwaarde te worden opgenomen. Het gaat om de specifieke toelatingsvoorwaarde: 'Voor duale structuuronderdelen voldoet de leerling aan de bijkomende toelatingsvoorwaarde om voldaan te hebben aan de voltijdse leerplicht'.
- In de curriculumdossiers werd een overzicht gegeven van de clusters binnen de duale leerweg. In de clusters werden de beroepsgerichte doelen vermeld, maar werd de aanvullende onderliggende kennis niet opgenomen. De inhoud van de rubriek 'Clustering van beroepsgerichte competenties' moet identiek zijn aan de inhoud van de rubriek 'Specifieke vorming (doelen die leiden naar een of meer erkende beroepskwalificaties).

C. Criteria

- 1. Het curriculumdossier is in overeenstemming met de vigerende decreet- en regelgeving met betrekking tot de onderwijsdoelen; in voorkomend geval worden de eindtermen, de uitbreidingsdoelen Nederlands en de specifieke eindtermen letterlijk opgenomen.**

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder 'vigerende decreet- en regelgeving': de codex secundair onderwijs en het decreet van 12 juli 2023 betreffende de onderwijsdoelen voor de tweede en de derde graad van het secundair onderwijs en diverse andere verwante maatregelen.

De (vervangende) eindtermen zijn niet expliciet opgenomen in het curriculumdossier. Er is een link voorzien naar de pagina 'secundair onderwijs - 3de graad' van de website onderwijsdoelen. De vervangende eindtermen indien van toepassing, zijn niet opgenomen op de website onderwijsdoelen.

- 2. Het curriculumdossier is in overeenstemming met de vigerende decreet- en regelgeving met betrekking tot de kwalificatiestructuur.**

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder 'vigerende decreet- en regelgeving': het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur, het besluit(en) van de Vlaamse Regering tot erkenning van de beroepskwalificatie(s) en het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 houdende sommige maatregelen betreffende de modernisering van het secundair onderwijs, bijlage 4/1.

De beroepsgerichte doelen van het curriculumdossier dekken niet de volledige breedte van de beroepskwalificatie af. Essentiële inhoud ontbreekt. Exemplarisch voorbeeld(en):

- De noodzakelijke kennis van diagnosetechnieken ontbreekt.

3. Het curriculumdossier bevat geen doelen die tegenstrijdig zijn met doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd.

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder 'doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd': eindtermen en specifieke eindtermen zoals vastgelegd bij het decreet van 12 juli 2023 betreffende de onderwijsdoelen voor de tweede en de derde graad van het secundair onderwijs en diverse andere verwante maatregelen.

Het curriculumdossier bevat geen doelen die tegenstrijdig zijn met de doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd.

4. Wanneer het curriculumdossier inhoudelijk afwijkt van de erkende beroepskwalificaties, kan dit uitsluitend mits het voorafgaande akkoord van de betrokken sector.

De doelen die leiden tot één of meerdere beroepskwalificaties wijken af van de inhoud opgenomen in de beroepskwalificatie(s). Het curriculumdossier bevat een akkoord van alle hoofdindieners.

5. De andere doelen dan de doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd, die in het curriculumdossier zijn opgenomen, zijn evalueerbaar, coherent en haalbaar

Voor de advisering van 'evalueerbaarheid' en 'coherentie' begrijpt AHOVOKS onder 'andere doelen': beroepsgerichte doelen die leiden tot één of meerdere beroepskwalificaties, andere doelen die verdergaan dan de doelen op vlak van algemene vorming of specifieke vorming zoals vastgelegd door het Vlaams Parlement en andere doelen die verdergaan dan de beroepskwalificaties zoals erkend door de Vlaamse Regering.

Voor de advisering van 'haalbaarheid' begrijpt AHOVOKS onder 'andere doelen': andere doelen die verdergaan dan de doelen op vlak van algemene vorming of specifieke vorming zoals vastgelegd door het Vlaams Parlement en andere doelen die verdergaan dan de beroepskwalificaties zoals erkend door de Vlaamse Regering.

Evalueerbaarheid

Het curriculumdossier bevat doelen die onvoldoende concreet en eenduidig interpreteerbaar geformuleerd zijn. Exemplarisch voorbeeld(en):

- Beroepsgericht doel 11 'De leerlingen realiseren datacommunicatie- en netwerkverbindingen met inbegrip van het plaatsen van bekabeling, bevestigen van connectoren, installeren en beveiligen van een router'.

Het is positief dat een aantal onderliggende vaardigheden expliciet in de doelzin worden benoemd. De noodzakelijke kennis van diagnosetechnieken ontbreekt echter zowel hier als in de oplistings van de aanvullende onderliggende kennis.

- Beroepsgericht doel 16 'De leerlingen vullen opvolgdocumenten van de werkzaamheden in'. Door het ontbreken van concretisering is het niet gegarandeerd dat de vaardigheden

zoals het documenteren van het gerealiseerde netwerk en de instellingen die bij de verbindingen horen en het opleveren van de documenten volgens de gemaakte afspraken aan bod zullen komen en eenduidig zullen geëvalueerd worden.

- Het niet vermelden van de kennis rond kantoor- en bedrijfseigen software hypothekeert het volledig bereiken van de doelen van de competenties uit de beroepskwalificatie waaraan deze kennis wordt gelinkt (waaronder bovenvermeld doel 16).

6. De andere doelen dan de doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd, die in het curriculumdossier zijn opgenomen, houden rekening met de beschikbare onderwijstijd, de materiële voorzieningen en de organisatorische mogelijkheden van de scholen.

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder 'andere doelen': andere doelen die verdergaan dan de doelen op vlak van algemene vorming of specifieke vorming zoals vastgelegd door het Vlaams Parlement en andere doelen die verdergaan dan de beroepskwalificaties zoals erkend door de Vlaamse Regering.

Er wordt één extra beroepsgerichte doel geformuleerd: 'De leerlingen tekenen, lezen en begrijpen technische tekeningen, aansluitschema's en technische dossiers'. Er werd daarbij rekening gehouden met de beschikbare onderwijstijd, de materiële voorzieningen en de organisatorische mogelijkheden van de scholen.

Advies over het curriculumdossier Applicatie- en databeheer (domein Economie en Organisatie), 3e graad dubbele finaliteit

1. Advies ontvankelijkheid curriculumdossier

AHOVOKS is van oordeel dat het ingediende curriculumdossier Applicatie- en databeheer (domein economie en organisatie) ontvankelijk is omdat voldaan is aan volgende voorwaarden:

- Het curriculumdossier werd op uiterlijk 1 september 2023 ingediend conform het besluit van de Vlaamse Regering betreffende curriculumdossiers en leerplannen in het onderwijs (art.2).
- Het curriculumdossier werd, cf. het besluit (art. 1), gezamenlijk opgesteld door het gemeenschapsonderwijs, de verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs, de schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs die niet tot een vereniging zijn toegetreden en in geval het curriculumdossier betrekking heeft op een structuuronderdeel dat dual kan worden georganiseerd door een afvaardiging van de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.

2. Advies curriculumdossier

AHOVOKS onderzocht of het curriculumdossier Applicatie- en databeheer (domein Economie en Organisatie) beantwoordt aan artikel 147, §1 en 2 van de Codex Secundair Onderwijs, de criteria opgenomen in artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende curriculumdossiers en leerplannen en de rubrieken opgenomen in bijlage 2 bij het besluit.

AHOVOKS stelt vast dat niet alle rubrieken (volledig) ingevuld werden conform de bepalingen in de regelgeving.

3. Onderbouwing advies curriculumdossier

A. Toepassingsgebied

Het curriculumdossier Applicatie- en databeheer (domein Economie en Organisatie) is afzonderlijk opgemaakt voor het structuuronderdeel Applicatie- en databeheer (domein Economie en Organisatie), eerste en tweede leerjaar van de derde graad samen van het gewoon secundair onderwijs en buso OV4.

B. Vormvereisten

Vaststellingen ivm **algemene vormvereisten**:

- De omschrijving uit het curriculumdossier stemt inhoudelijke niet volledig overeen met de definitie uit de laatste versie van de beroepskwalificatie (cf. 27.06.2023).
- Conform de regelgeving moet de term 'se-n-se' vervangen worden door 7de leerjaren die gericht zijn op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK 4, 7de leerjaren die gericht zijn op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK 3 of 7de leerjaren die gericht zijn op het hoger onderwijs.

C. Criteria

- 1. Het curriculumdossier is in overeenstemming met de vigerende decreet- en regelgeving met betrekking tot de onderwijsdoelen; in voorkomend geval worden de eindtermen, de uitbreidingsdoelen Nederlands en de specifieke eindtermen letterlijk opgenomen.**

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder 'vigerende decreet- en regelgeving': de codex secundair onderwijs en het decreet van 12 juli 2023 betreffende de onderwijsdoelen voor de tweede en de derde graad van het secundair onderwijs en diverse andere verwante maatregelen.

De (vervangende) eindtermen en specifieke eindtermen zijn niet expliciet opgenomen in het curriculumdossier. Er is een link voorzien naar de pagina 'secundair onderwijs - 3de graad' van de website onderwijsdoelen. De vervangende eindtermen en specifieke eindtermen indien van toepassing, zijn niet opgenomen op de website onderwijsdoelen.

- 2. Het curriculumdossier is in overeenstemming met de vigerende decreet- en regelgeving met betrekking tot de kwalificatiestructuur.**

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder 'vigerende decreet- en regelgeving': het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur, het besluit(en) van de Vlaamse Regering tot erkenning van de beroepskwalificatie(s) en het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 houdende sommige maatregelen betreffende de modernisering van het secundair onderwijs, bijlage 4/1.

De beroepsgerichte doelen van het curriculumdossier dekken niet de volledige breedte van de beroepskwalificatie af. Essentiële inhouden ontbreken. Exemplarisch voorbeeld(en):

Ontbrekende competenties:

- Stelt functionele oplossingen m.b.t. de optimalisatie van het bedrijfsnetwerk en de cloud voor en bespreekt deze met de verantwoordelijke
- Test i.f.v. de release de applicatie binnen de/het opgelegde standaardsoftware of IT-platform
- Test de verwerking van de data binnen de/het gekozen IT-platform, standaardsoftware of datastructuur
- Houdt gegevens bij over de werkzaamheden

– Maakt gebruik van de functionaliteiten en onderlinge verbanden van de infrastructuur
De beroepsgerichte doelen die in het curriculumdossier werden opgenomen, wijken ook in bepaalde gevallen af van de beroepskwalificatie.

3. Het curriculumdossier bevat geen doelen die tegenstrijdig zijn met doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd.

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder 'doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd': eindtermen en specifieke eindtermen zoals vastgelegd bij het decreet van 12 juli 2023 betreffende de onderwijsdoelen voor de tweede en de derde graad van het secundair onderwijs en diverse andere verwante maatregelen.

Het curriculumdossier bevat geen doelen die tegenstrijdig zijn met de doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd.

4. Wanneer het curriculumdossier inhoudelijk afwijkt van de erkende beroepskwalificaties, kan dit uitsluitend mits het voorafgaande akkoord van de betrokken sector.

De doelen die leiden tot één of meerdere beroepskwalificaties wijken af van de inhoud opgenomen in de beroepskwalificatie(s). Het curriculumdossier bevat een akkoord van alle hoofdindieners.

5. De andere doelen dan de doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd, die in het curriculumdossier zijn opgenomen, zijn evalueerbaar, coherent en haalbaar

Voor de advisering van 'evalueerbaarheid' en 'coherentie' begrijpt AHOVOKS onder 'andere doelen': beroepsgerichte doelen die leiden tot één of meerdere beroepskwalificaties, andere doelen die verdergaan dan de doelen op vlak van algemene vorming of specifieke vorming zoals vastgelegd door het Vlaams Parlement en andere doelen die verdergaan dan de beroepskwalificaties zoals erkend door de Vlaamse Regering.

Voor de advisering van 'haalbaarheid' begrijpt AHOVOKS onder 'andere doelen': andere doelen die verdergaan dan de doelen op vlak van algemene vorming of specifieke vorming zoals vastgelegd door het Vlaams Parlement en andere doelen die verdergaan dan de beroepskwalificaties zoals erkend door de Vlaamse Regering.

Evalueerbaarheid

Het curriculumdossier bevat doelen die onvoldoende concreet en eenduidig interpreteerbaar geformuleerd zijn. Exemplarisch voorbeeld(en):

- Het beroepsgerichte doel 5 'De leerlingen werken volgens procedures van privacy, netwerkveiligheid, cyberveiligheid en kwaliteitsvolle dienstverlening'.

Door het ontbreken van de ' kennis van principes van cybersecurity: de meest voorkomende bedreigingen en oplossingen (cyberbeveiligingsdomeinen: waaronder informatiebeveiliging, systeembeveiliging, apparaat beveiliging, netwerkbeveiliging, ethiek en wetten, en verdedigings- en mitigatietechnieken die worden gebruikt bij het beschermen van bedrijven)' is niet gegarandeerd dat het verzekeren van de cybersecurity, rekening houdend

met de meest voorkomende bedreigingen en oplossingen in relatie tot het doel aan bod al komen en zal geëvalueerd worden.

- Het beroepsgerichte doel 8 ‘De leerlingen stellen functionele oplossingen m.b.t. een applicatie voor met inbegrip van analyse’ en beroepsgerichte doel 16 ‘De leerlingen ontwerpen en bevragen databanken’.

Door het ontbreken van de ‘kennis van architecturen, modellen, protocollen en netwerkelementen die gebruikers, apparaten, applicaties en gegevens verbinden: zowel via internet als via moderne computernetwerken (zoals IP datastructuren)’, ‘kennis van de optimalisatie van bedrijfsnetwerken’, ‘kennis van het ontwerpen van cloud oplossingen’ en ‘kennis van het onderhouden van de cloud’ is het niet gegarandeerd dat deze kennis i.f.v. het voorstellen van deze functionele oplossingen aan bod zal komen en zal geëvalueerd worden.

6. De andere doelen dan de doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd, die in het curriculumdossier zijn opgenomen, houden rekening met de beschikbare onderwijstijd, de materiële voorzieningen en de organisatorische mogelijkheden van de scholen.

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder ‘andere doelen’: andere doelen die verdergaan dan de doelen op vlak van algemene vorming of specifieke vorming zoals vastgelegd door het Vlaams Parlement en andere doelen die verdergaan dan de beroepskwalificaties zoals erkend door de Vlaamse Regering.

Dit criterium is niet van toepassing.

Advies over het curriculumdossier Applicatie- en databeheer (domein STEM), 3e graad dubbele finaliteit

1. Advies ontvankelijkheid curriculumdossier

AHOVOKS is van oordeel dat het ingediende curriculumdossier Applicatie- en databeheer (domein STEM) ontvankelijk is omdat voldaan is aan volgende voorwaarden:

- Het curriculumdossier werd op uiterlijk 1 september 2023 ingediend conform het besluit van de Vlaamse Regering betreffende curriculumdossiers en leerplannen in het onderwijs (art.2).
- Het curriculumdossier werd, cf. het besluit (art. 1), gezamenlijk opgesteld door het gemeenschapsonderwijs, de verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs, de schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs die niet tot een vereniging zijn toegetreden en in geval het curriculumdossier betrekking heeft op een structuuronderdeel dat dual kan worden georganiseerd door een afvaardiging van de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.

2. Advies curriculumdossier

AHOVOKS onderzocht of het curriculumdossier Applicatie- en databeheer (domein STEM) beantwoordt aan artikel 147, §1 en 2 van de Codex Secundair Onderwijs, de criteria opgenomen in artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende curriculumdossiers en leerplannen en de rubrieken opgenomen in bijlage 2 bij het besluit.

AHOVOKS stelt vast dat niet alle rubrieken (volledig) ingevuld werden conform de bepalingen in de regelgeving.

3. Onderbouwing advies curriculumdossier

A. Toepassingsgebied

Het curriculumdossier Applicatie- en databeheer (domein STEM) is afzonderlijk opgemaakt voor het structuuronderdeel Applicatie- en databeheer (domein STEM), eerste en tweede leerjaar van de derde graad samen van het gewoon secundair onderwijs en buso OV4.

B. Vormvereisten

Vaststellingen ivm **algemene vormvereisten**:

- De omschrijving uit het curriculumdossier stemt inhoudelijke niet volledig overeen met de definitie uit de laatste versie van de beroepskwalificatie (cf. 27.06.2023).
- Conform de regelgeving moet de term 'se-n-se' vervangen worden door 7de leerjaren die gericht zijn op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK 4, 7de leerjaren die gericht zijn op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK 3 of 7de leerjaren die gericht zijn op het hoger onderwijs.

C. Criteria

- 1. Het curriculumdossier is in overeenstemming met de vigerende decreet- en regelgeving met betrekking tot de onderwijsdoelen; in voorkomend geval worden de eindtermen, de uitbreidingsdoelen Nederlands en de specifieke eindtermen letterlijk opgenomen.**

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder 'vigerende decreet- en regelgeving': de codex secundair onderwijs en het decreet van 12 juli 2023 betreffende de onderwijsdoelen voor de tweede en de derde graad van het secundair onderwijs en diverse andere verwante maatregelen.

De (vervangende) eindtermen en specifieke eindtermen zijn niet expliciet opgenomen in het curriculumdossier. Er is een link voorzien naar de pagina 'secundair onderwijs - 3de graad' van de website onderwijsdoelen. De vervangende eindtermen en specifieke eindtermen indien van toepassing, zijn niet opgenomen op de website onderwijsdoelen.

- 2. Het curriculumdossier is in overeenstemming met de vigerende decreet- en regelgeving met betrekking tot de kwalificatiestructuur.**

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder 'vigerende decreet- en regelgeving': het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur, het besluit(en) van de Vlaamse Regering tot erkenning van de beroepskwalificatie(s) en het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 houdende sommige maatregelen betreffende de modernisering van het secundair onderwijs, bijlage 4/1.

De beroepsgerichte doelen van het curriculumdossier dekken niet de volledige breedte van de beroepskwalificatie af. Exemplarisch voorbeeld(en):

Ontbrekende competenties:

- Stelt functionele oplossingen m.b.t. de optimalisatie van het bedrijfsnetwerk en de cloud voor en bespreekt deze met de verantwoordelijke
- Test i.f.v. de release de applicatie binnen de/het opgelegde standaardsoftware of IT-platform
- Test de verwerking van de data binnen de/het gekozen IT-platform, standaardsoftware of datastructuur
- Houdt gegevens bij over de werkzaamheden

- Maakt gebruik van de functionaliteiten en onderlinge verbanden van de infrastructuur

De beroepsgerichte doelen die in het curriculumdossier werden opgenomen, wijken ook in bepaalde gevallen af van de beroepskwalificatie.

3. Het curriculumdossier bevat geen doelen die tegenstrijdig zijn met doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd.

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder 'doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd': eindtermen en specifieke eindtermen zoals vastgelegd bij het decreet van 12 juli 2023 betreffende de onderwijsdoelen voor de tweede en de derde graad van het secundair onderwijs en diverse andere verwante maatregelen.

Het curriculumdossier bevat geen doelen die tegenstrijdig zijn met de doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd.

4. Wanneer het curriculumdossier inhoudelijk afwijkt van de erkende beroepskwalificaties, kan dit uitsluitend mits het voorafgaande akkoord van de betrokken sector.

De doelen die leiden tot één of meerdere beroepskwalificaties wijken af van de inhoud opgenomen in de beroepskwalificatie(s). Het curriculumdossier bevat een akkoord van alle hoofdindieners.

5. De andere doelen dan de doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd, die in het curriculumdossier zijn opgenomen, zijn evalueerbaar, coherent en haalbaar

Voor de advisering van 'evalueerbaarheid' en 'coherentie' begrijpt AHOVOKS onder 'andere doelen': beroepsgerichte doelen die leiden tot één of meerdere beroepskwalificaties, andere doelen die verdergaan dan de doelen op vlak van algemene vorming of specifieke vorming zoals vastgelegd door het Vlaams Parlement en andere doelen die verdergaan dan de beroepskwalificaties zoals erkend door de Vlaamse Regering.

Voor de advisering van 'haalbaarheid' begrijpt AHOVOKS onder 'andere doelen': andere doelen die verdergaan dan de doelen op vlak van algemene vorming of specifieke vorming zoals vastgelegd door het Vlaams Parlement en andere doelen die verdergaan dan de beroepskwalificaties zoals erkend door de Vlaamse Regering.

Evalueerbaarheid

Het curriculumdossier bevat doelen die onvoldoende concreet en eenduidig interpreteerbaar geformuleerd zijn. Exemplarisch voorbeeld(en):

- Het beroepsgerichte doel 5 'De leerlingen werken volgens procedures van privacy, netwerkveiligheid, cyberveiligheid en kwaliteitsvolle dienstverlening'.

Door het ontbreken van de ' kennis van principes van cybersecurity: de meest voorkomende bedreigingen en oplossingen (cyberbeveiligingsdomeinen: waaronder informatiebeveiliging, systeembeveiliging, apparaat beveiliging, netwerkbeveiliging, ethiek en wetten, en verdedigings- en mitigatietechnieken die worden gebruikt bij het beschermen van bedrijven)' is niet gegarandeerd dat het verzekeren van de cybersecurity, rekening houdend met de meest

voorkomende bedreigingen en oplossingen in relatie tot het doel aan bod al komen en zal geëvalueerd worden.

- Het beroepsgerichte doel 8 ‘De leerlingen stellen functionele oplossingen m.b.t. een applicatie voor met inbegrip van analyse’ en beroepsgerichte doel 16 ‘De leerlingen ontwerpen en bevragen databanken’.

Door het ontbreken van de ‘kennis van architecturen, modellen, protocollen en netwerkelementen die gebruikers, apparaten, applicaties en gegevens verbinden: zowel via internet als via moderne computernetwerken (zoals IP datastructuren)’, ‘kennis van de optimalisatie van bedrijfsnetwerken’, ‘kennis van het ontwerpen van cloud oplossingen’ en ‘kennis van het onderhouden van de cloud’ is het niet gegarandeerd dat deze kennis i.f.v. het voorstellen van deze functionele oplossingen aan bod zal komen en zal geëvalueerd worden.

6. De andere doelen dan de doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd, die in het curriculumdossier zijn opgenomen, houden rekening met de beschikbare onderwijstijd, de materiële voorzieningen en de organisatorische mogelijkheden van de scholen.

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder ‘andere doelen’: andere doelen die verdergaan dan de doelen op vlak van algemene vorming of specifieke vorming zoals vastgelegd door het Vlaams Parlement en andere doelen die verdergaan dan de beroepskwalificaties zoals erkend door de Vlaamse Regering.

Dit criterium is niet van toepassing.

Advies over het curriculumdossier Industriële ICT, 3e graad dubbele finaliteit

1. Advies ontvankelijkheid curriculumdossier

AHOVOKS is van oordeel dat het ingediende curriculumdossier Industriële ICT ontvankelijk is omdat voldaan is aan volgende voorwaarden:

- Het curriculumdossier werd op uiterlijk 1 september 2023 ingediend conform het besluit van de Vlaamse Regering betreffende curriculumdossiers en leerplannen in het onderwijs (art.2).
- Het curriculumdossier werd, cf. het besluit (art. 1), gezamenlijk opgesteld door het gemeenschapsonderwijs, de verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs, de schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs die niet tot een vereniging zijn toegetreden en ingeval het curriculumdossier betrekking heeft op een structuuronderdeel dat dual kan worden georganiseerd door een afvaardiging van de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.

2. Advies curriculumdossier

AHOVOKS onderzocht of het curriculumdossier Industriële ICT beantwoordt aan artikel 147, §1 en 2 van de Codex Secundair Onderwijs, de criteria opgenomen in artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende curriculumdossiers en leerplannen en de rubrieken opgenomen in bijlage 2 bij het besluit.

AHOVOKS stelt vast dat niet alle rubrieken (volledig) ingevuld werden conform de bepalingen in de regelgeving.

3. Onderbouwing advies curriculumdossier

A. Toepassingsgebied

Het curriculumdossier Industriële ICT is afzonderlijk opgemaakt voor het structuuronderdeel Industriële ICT, eerste en tweede leerjaar van de derde graad samen van het gewoon secundair onderwijs en buso OV4.

B. Vormvereisten

Vaststellingen ivm algemene vormvereisten:

- Conform de regelgeving moet de term 'se-n-se' vervangen worden door 7de leerjaren die gericht zijn op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK 4, 7de leerjaren die gericht zijn op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK 3 of 7de leerjaren die gericht zijn op het hoger onderwijs.

C. Criteria

- 1. Het curriculumdossier is in overeenstemming met de vigerende decreet- en regelgeving met betrekking tot de onderwijsdoelen; in voorkomend geval worden de eindtermen, de uitbreidingsdoelen Nederlands en de specifieke eindtermen letterlijk opgenomen.**

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder 'vigerende decreet- en regelgeving': de codex secundair onderwijs en het decreet van 12 juli 2023 betreffende de onderwijsdoelen voor de tweede en de derde graad van het secundair onderwijs en diverse andere verwante maatregelen.

De (vervangende) eindtermen en specifieke eindtermen zijn niet expliciet opgenomen in het curriculumdossier. Er is een link voorzien naar de pagina 'secundair onderwijs - 3de graad' van de website onderwijsdoelen. De vervangende eindtermen en specifieke eindtermen indien van toepassing, zijn niet opgenomen op de website onderwijsdoelen.

- 2. Het curriculumdossier is in overeenstemming met de vigerende decreet- en regelgeving met betrekking tot de kwalificatiestructuur.**

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder 'vigerende decreet- en regelgeving': het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur, het besluit(en) van de Vlaamse Regering tot erkenning van de beroepskwalificatie(s) en het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 houdende sommige maatregelen betreffende de modernisering van het secundair onderwijs, bijlage 4/1.

Dit curriculumdossier bevat in vergelijking met de vorige versie één beroepskwalificatie minder. De aanvullende kennis is echter uitgebreid: dit is een positieve evolutie. Ook de nodige kennis om het attest basisveiligheid te dekken is expliciet vermeld.

De beroepsgerichte doelen van het curriculumdossier dekken echter nog niet de volledige breedte van de beroepskwalificatie af. Exemplarisch voorbeeld:

Beroepsgericht doel 18: 'De leerlingen vervangen de defecte onderdelen van de automatisatie en stellen ze af'. Door de ontbrekende onderliggende vaardigheden is het niet gegarandeerd dat zowel onderdelen van de sturing zullen vervangen worden, dectoren en sensoren zullen worden aangesloten, parameters zullen worden bijgesteld en machines zullen worden bijgeregeld.

3. Het curriculumdossier bevat geen doelen die tegenstrijdig zijn met doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd.

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder 'doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd': eindtermen en specifieke eindtermen zoals vastgelegd bij het decreet van 12 juli 2023 betreffende de onderwijsdoelen voor de tweede en de derde graad van het secundair onderwijs en diverse andere verwante maatregelen.

Het curriculumdossier bevat geen doelen die tegenstrijdig zijn met de doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd.

4. Wanneer het curriculumdossier inhoudelijk afwijkt van de erkende beroepskwalificaties, kan dit uitsluitend mits het voorafgaande akkoord van de betrokken sector.

De doelen die leiden tot één of meerdere beroepskwalificaties wijken af van de inhoud opgenomen in de beroepskwalificatie(s). Het curriculumdossier bevat een akkoord van alle hoofdindieners.

5. De andere doelen dan de doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd, die in het curriculumdossier zijn opgenomen, zijn evalueerbaar, coherent en haalbaar

Voor de advisering van 'evalueerbaarheid' en 'coherentie' begrijpt AHOVOKS onder 'andere doelen': beroepsgerichte doelen die leiden tot één of meerdere beroepskwalificaties, andere doelen die verdergaan dan de doelen op vlak van algemene vorming of specifieke vorming zoals vastgelegd door het Vlaams Parlement en andere doelen die verdergaan dan de beroepskwalificaties zoals erkend door de Vlaamse Regering.

Voor de advisering van 'haalbaarheid' begrijpt AHOVOKS onder 'andere doelen': andere doelen die verdergaan dan de doelen op vlak van algemene vorming of specifieke vorming zoals vastgelegd door het Vlaams Parlement en andere doelen die verdergaan dan de beroepskwalificaties zoals erkend door de Vlaamse Regering.

Evalueerbaarheid

Het curriculumdossier bevat doelen die onvoldoende concreet en eenduidig interpreteerbaar geformuleerd zijn. Exemplarisch voorbeeld:

Het beroepsgerichte doel 14. 'De leerlingen vullen opvolgdocumenten van de werkzaamheden in'. Door het ontbreken van concretisering van de doelzin is het niet duidelijk of elementen zoals het gebruik van onderhoudsspecifieke beheerssoftware, en zowel het bijhouden van gegevens over het verloop van de werkzaamheden alsook van gegevens over vaststellingen tijdens het onderhoud aan bod zullen komen. Het adviseren van gebruikers met oog op correct gebruik van de machine staat in de beroepskwalificatie ook als vaardigheid bij deze competentie. Het is niet garandeert dat dit aan bod zal komen.

6. De andere doelen dan de doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd, die in het curriculumdossier zijn opgenomen, houden rekening met de beschikbare onderwijstijd, de materiële voorzieningen en de organisatorische mogelijkheden van de scholen.

Voor de advisering van dit criterium begrijpt AHOVOKS onder 'andere doelen': andere doelen die verdergaan dan de doelen op vlak van algemene vorming of specifieke vorming zoals vastgelegd door het Vlaams Parlement en andere doelen die verdergaan dan de beroepskwalificaties zoals erkend door de Vlaamse Regering.

Er worden extra doelen geformuleerd:

- *6. De leerlingen voeren een risico-analyse uit en koppelen hieraan de nodige voorzorgsmaatregelen (PBM, CBM, signalisatie)*
- *17. De leerlingen ontwerpen, tekenen, lezen en begrijpen (elektrische, pneumatische en hydraulische) schema's en tekeningen* (Dit beroepsgerichte doel kan gelinkt worden aan verschillende competenties uit de beroepskwalificatie. Verschillende competenties bevatten immers kennis of grondige kennis van schemalezen. In de concordantietabel wordt dit beroepsgerichte doel echter niet opgenomen.)
- *18. De leerlingen lichten complexe technische problemen toe aan een deskundige* (Dit beroepsgerichte doel wordt onterecht gelinkt aan de competentie "werkt in teamverband").

Er werd daarbij rekening gehouden met de beschikbare onderwijstijd, de materiële voorzieningen en de organisatorische mogelijkheden van de scholen.